

Francja - Państwowy fundusz zasiłków rodzinnych

Od sześćdziesięciu lat zasiłki rodzinne towarzyszą rodzinom w ich życiu codziennym. Działalnością Sektora Rodzina kieruje Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych, obecny na terenie całego kraju dzięki 123 kasom Zasiłków Rodzinnych. Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych należy do Opieki Społecznej, która zajmuje się również sytuacjami związanymi z wiekiem podeszłym, chorobą, wypadkami przy pracy i uzależnieniami.

PRZEKRÓJ NASZEJ INSTYTUCJI

Nasza nazwa: Sektor Rodzina - należący do Opieki społecznej, nazywa się „Zasiłki rodzinne”. Nazwa ta odpowiada najbardziej znanemu z wypłacanych przez nie świadczeń.

Nasza misja: jako podstawowa komórka polityki prorodzinnej, pomagamy rodzinom w życiu codziennym w wychowaniu dzieci, opiece nad dziećmi, w problemach mieszkaniowych, w organizowaniu czasu wolnego.

Wyznawane przez nas wartości: bezstronność, solidarność, neutralność.

Nasza działalność: świadczymy usługi w postaci uzupełniania dochodów, wyposażenia zbiorowego i poradnictwa rodzinnego.

Nasza organizacja: sieć, w skład której wchodzi Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych i 123 Kasy zasiłków rodzinnych.

Okolo 6,5 milionów osób korzystających ze świadczeń na rzecz rodzin.

Okolo 5 milionów osób korzystających ze świadczeń zapomogowych.

Wysoki poziom ogólnego zadowolenia z zasiłków: 94% osób korzystających z zasiłków i zadowolonych ze świadczonej usługi.

Zasoby: 63,3 miliardy euro wpływów w 2005 r., z czego ponad 45% pochodzi ze składek płaconych przez pracowników.

Skąd pochodzą nasze środki finansowe:

- 46,3% - składki płacone przez pracowników
- 6,1% - składki zbierane przez państwo i opiekę społeczną
- 16,5% - inne składki 19,1% - świadczenia ze strony państwa lub departamentów
- 10,3% - częściowe finansowanie przez państwo pomocy mieszkaniowej
- 1,7% - inne wpływy

62 miliardy euro świadczeń wypłaconych lub sfinansowanych przez Sektor Rodzina w 2005 r.

8,5 miliardów euro zapomogi

Świadczenia na rzecz rodzin (43,5 miliardy euro):

11,4 miliardy euro świadczenia na rzecz małych dzieci

18,4 miliardy euro pomoc mieszkaniowa, świadczenia związane z początkiem roku szkolnego, wyrównania rodzinne

6,5 miliardy euro urlopy ojcowskie, podwyżki pensji...

7,2 miliardy euro pomoc mieszkaniowa

Władze publiczne określają politykę sprzyjającą rozwojowi rodziny, a Sektor Rodzina zajmuje się jej realizacją. Towarzyszy rodzinom poprzez ogólną ofertę usług, a poza tym uczestniczy w ocenie polityki rodzinnej i w refleksji nad rozwojem społeczeństwa, w którym pomoc rodzinom byłaby jak najbardziej skuteczna. Pomoc rodzinom obecnym oraz tym, które powstaną w przyszłości.

Ogólna oferta dla rodzin

Pomoc, jakiej udziela Sektor Rodzina dotyczy czterech zasadniczych dziedzin rozwoju rodziny: wspierania rodzin w życiu codziennym, pomocy w przyjęciu dziecka, uzyskania mieszkania, walki z niepewnością życia i z upośledzeniami.

Pomoc finansową określa państwo w porozumieniu z Państwowym Funduszem Zasiłków Rodzinnych, zgodnie z priorytetami polityki pro-rodzinnej i społecznej. Wyrównania dochodów, wypłacane rodzinom przez Kasy zasiłków rodzinnych, stanowią 95% masy finansowej, jaką zarządza Instytucja (Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych).

Pierwszeństwo dotyczy przyjęcia dziecka, rodzin wielodzietnych, polityki mieszkaniowej i rodzin, w których jest tylko jedno z rodziców.

Poza tym Kasy zasiłków rodzinnych czuwają nad rodzinami, które czasowo znalazły się w trudnej sytuacji finansowej czy społecznej. Rada administracyjna zasiłków rodzinnych określa swoją politykę działań społecznych w oparciu o kierunki określone przez Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych i przez dekret ministerialny. Pomoc ta przyjmuje różne formy: środki finansowe przyznawane instytucjom produkującym sprzęt dla rodzin (żłobki, ośrodki społeczne...); bezpośrednie opłacanie pracowników społecznych; pomoc finansowa w różnych projektach rodzinnych (wyjazd na wakacje, liczna rodzina...).

Towarzyszenie rodzinom w życiu codziennym

Pomoc w tej dziedzinie, w postaci wsparcia finansowego, wyniosła 18, 4 miliardy euro w 2004 r. Dotyczy ona:

zasiłków rodzinnych, wypłacanych każdej rodzinie, która ma na utrzymaniu co najmniej dwoje dzieci w wieku poniżej 20 lat. Wysokość tych zasiłków wzrasta w zależności od liczby i wieku dzieci. W niektórych wypadkach zasiłek może być wypłacany do 21 roku życia najstarszego dziecka.

uzupełnienia wypłacane rodzinom wielodzietnym (przynajmniej troje dzieci na wychowaniu), stosunkowo skromnie sytuowanym, w których najmłodsze dziecko ma przynajmniej 3 lata.

zasiłek rodzinny wypłacany rodzinom, w których jest tylko jedno z rodziców, sprawujące opiekę nad sierotą, którego jedno z rodziców zmarło lub nie wywiązuje się z płacenia alimentów.

zasiłek wypłacany rodzinom, w których jedno z rodziców ogranicza lub kończy działalność zawodową, a także rodzinom wychowującym dziecko ciężko chore lub upośledzone.

zasiłek wypłacany bez względu na dochody, na początku roku szkolnego, by pomóc rodzicom w zakupieniu ekwipunku szkolnego dla dzieci w wieku od 6 do 18 lat.

Świadczeniom tym towarzyszy różnego rodzaju pomoc o charakterze społecznym, np. ułatwianie

dostępu do profilaktyki, informacji i edukacji rodzinnej w przypadku rodzin wychowujących dziecko chore lub upośledzone, pomoc w finansowaniu wsparcia dla rodziców, pomoc w organizowaniu czasu wolnego, pomoc w animowaniu życia społecznego.

Świadczenia w przypadku przyjęcia dziecka

Pojawienie się dziecka w rodzinie stanowi dla rodziny źródło dodatkowych wydatków, a także często źródło trudności z pogodzeniem życia rodzinnego z zawodowym. Pomoc udzielana przez Kasy zasiłków rodzinnych ma na celu wspomoczenie rodzin w sprostaniu tym wydatkom i trudnościom, a także w kontynuowaniu życia zawodowego, szczególnie w przypadku kobiet. Pomoc ta składa się z czterech elementów:

- wypłacanie premii za urodzenie czy adopcję dziecka; w przypadku rodziców oczekujących narodzin dziecka premię wypłaca się już w siódmym miesiącu ciąży, by pomóc w sprostaniu pierwszym wydatkom związanym z urodzeniem dziecka;
- zasiłek podstawowy, zależnie od dochodów, wypłacany co miesiąc przez trzy lata od momentu pojawienia się dziecka;
- zasiłek wypłacany rodzinom, w których jedno z rodziców rezygnuje z działalności zawodowej, by poświęcić się życiu rodzinnemu
- zasiłek na opiekę nad dzieckiem: pozwala ograniczyć wydatki na opiekunkę do dziecka w sytuacji, gdy rodzice decydują się na taką opiekę.

Inne świadczenia na rzecz rodziny

Świadczenia te, wysokości 6,5 miliarda euro w 2005 r., polegają na finansowaniu pomocy ze strony organizacji innych niż Opieka Społeczna; dotyczą one:

- zapewnienia spokojnej starości rodzicom przebywającym u siebie w domu;
- większość emerytur dla rodziców, którzy wychowali co najmniej troje dzieci, opłaca Sektor Rodzina;
- urlop ojcowski także finansuje Sektor Rodzina

Pomoc rodzinom w organizowaniu życia codziennego i w walce z niepewnością

Pomoc mieszkaniowa

Pomoc ta wyniosła 13, 7 miliardów euro w 2005 r., zastosowana wobec osób o skromnych dochodach, zarówno lokatorów jak i osób ubiegających się o nabycie własnego mieszkania. Pomoc tę uzupełniają świadczenia szczególne:

- premia w przypadku przeprowadzki, wypłacana rodzinom wielodzietnym, które przeprowadzają się, gdy ich rodzina ma się powiększyć;
- pożyczka na poprawę warunków w miejscu zamieszkania;
- pomoc na urządzenie i wyposażenie mieszkania, zależnie od sytuacji finansowej i społecznej rodziny.

Pomoc w zagwarantowaniu bezpieczeństwa życia:

- zasiłek dla dorosłych osób upośledzonych, w wieku od 20 do 60 roku życia, które przynajmniej w 80% wykazują niezdolność do samodzielnego życia lub które, z racji upośledzenia, zostały uznane za całkowicie niezdolne do wykonywania zawodu;
- pensja minimalna, wypłacana osobom powyżej 25 roku życia z jednym dzieckiem na utrzymaniu;

- zasiłek dla samotnego ojca lub matki z co najmniej jednym dzieckiem na utrzymaniu (urodzonym lub mającym się urodzić) przez okres roku, do czasu ukończenia przez najmłodsze dziecko trzech lat.

Nasze projekty na przyszłość

Działalność Sektora Rodzina rozwija się w kontekście, który bezustannie ulega zmianie, także na płaszczyźnie europejskiej i światowej. O ile powołanie Instytucji w służbie rodzin pozostaje to samo od momentu jej utworzenia, przed 60 laty, o tyle jej sposoby interweniowania dostosowują się do zmian społeczeństwa francuskiego, społecznych, demograficznych, ekonomicznych, demograficznych... Rodzina zmienia się, a osoby żyjące obecnie we Francji mają inne potrzeby i dążenia niż mieli Francuzi w 1945 r. Dostosowanie się do zmian stanowi podstawowe wyzwanie, do którego dochodzi rosnący nacisk na finanse państwowe. Dlatego podjęliśmy działania, które pozwalają nam ocenić przyszłe możliwości i wypracować strategię odpowiadającą na wyzwania dnia jutrzejszego.

Organy decyzyjne Sektora Rodzina:

Rady administracyjne

Państwowy Fundusz Zasiłków Rodzinnych i Kasy zasiłków rodzinnych mają własną radę administracyjną (35 członków dla Państwowego Funduszu Zasiłków Rodzinnych i 24 członków na każdą Kasę Zasiłków Rodzinnych, wybieranych na 5 lat spośród:

- przedstawicieli organizacji związkowych pracowników pobierających stałą pensję
- przedstawicieli organizacji patronackich
- przedstawicieli pracowników niezależnych pracowników stowarzyszeń rodzinnych
- personelu wykwalifikowanego, mianowanego przez państwo
- przedstawicieli pracowników Sektora Rodzina (głos doradczy)
- Rada administracyjna określa politykę Instytucji, głosuje budżet, kontroluje działalność dyrektora i księgowego.
- Rady administracyjne określają politykę swego organizmu zgodnie z wytycznymi państwowymi.

Dyrektor kasy

Dyrektor Państwowego Funduszu Zasiłków Rodzinnych przygotowuje i realizuje decyzje rady administracyjnej. Zleca wypłaty i sprawuje kuratelę budżetową nad Kasami zasiłków rodzinnych. On mianuje również poszczególnych dyrektorów Kas zasiłków rodzinnych, na wniosek rady administracyjnej, w oparciu o trzyosobową listę przygotowaną przez radę administracyjną. Dyrektorzy Kas zasiłków rodzinnych przygotowują i realizują decyzje rad administracyjnych, regulują wpływy i wydatki, zarządzają personelem, przewodniczą komitetowi przedsiębiorczemu. Państwo określa poszczególne misje Sektora Rodzina, pełnione przez nią funkcje i jej zasoby. Kontroluje posiedzenia rad administracyjnych. Konwencja o celach i zarządzaniu, podpisywana raz na cztery lata, aktualizuje relacje między państwem i Państwowym Funduszem Zasiłków Rodzinnych.

Oprac. na podstawie „Caisse nationale des Allocations familiales” (ZDR3+) www.caf.fr